

Motion: Kartering av potentiella våtmarker i Vaggeryds kommun

Bakgrund

De senaste åren har ett antal våtmarksprojekt genomförts i Sverige med finansiering av LONA-bidrag. Naturvårdsverket fördelar över 118 miljoner kronor till landets länsstyrelser för våtmarksåtgärder under 2023. Bidragen går till projekt i skyddade områden och inom åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper. I sin senaste budgetproposition för 2024 skjuts det till ytterligare 155 miljoner kronor år 2024.

Våtmarker spelar en nyckelroll i ekosystemet. De är som en tvättsvamp som suger upp och behåller vatten i landskapet. På så sätt stärker våtmarker landskapet mot torka och översvämningar. Våtmarker renar också vattnet innan det rinner vidare till större vattendrag. Samtidigt är våtmarker viktiga för både klimat och en biologisk mångfald. Våtmarker är bland de mest artrika miljöerna i Sverige och de våtmarker som bildar torv binder kol, vilket är viktigt för klimatet. Trots att våtmarker är så viktiga har de historiskt inte varit skyddade. Andelen våtmarker har minskat kraftigt i Sverige då de främst har dikats ut för att torrlägga mark till skogs- och jordbruk. Idag minskar arealerna genom att våtmarker växer igen och att ett varmare klimat torkar ut tidigare utdikningar ännu snabbare

Det är tydligt att det finns en stor potential för restaurering av våtmarker i Vaggeryd kommun. Att restaurera en våtmark kräver ofta mindre resurser än att skapa en helt ny. Dessutom ger en restaurerad våtmark på en plats där det tidigare funnits våtmark större långsiktig nytta. Ju mindre påverkat ett objekt är, desto större är chansen till återställning och återhämtning. Hydrologin i en våtmark kan återställas relativt enkelt om det finns lämpliga diken att dämna, men även avverkning av träd, markstörning och/eller någon form av hävd kan behövas för att uppnå ett bra resultat, beroende på vilket utgångsläge som finns och vilka målen är med återställningen.

Ett projekt möjliggör ett långsiktigt våtmarksarbete där restaureringen prioriteras utifrån nytta och omgivningens potential. Resultatet från en våtmarksinventering kommer i framtiden kunna användas som ett register över framtida potentiella våtmarksprojekt och därmed även bidra till att utveckla Vaggeryd kommuns vattenvårdsarbete där framtidens vattenresurser står i fokus.

Resultatet av våtmarkskarteringen kan integreras i kommunens GIS-system.

Enligt EU:s vattendirektiv ska kvalitén i alla vattenförekomster uppnå god status och för att nå målet krävs ett aktivt åtgärdsarbete. En kartering av potentiella platser att restaurera och anlägga våtmarker i Vaggeryd kommun skulle möjliggöra ett strategiskt vattenvårdsarbete där framtidens vattenresurser och biologisk mångfald står högt i fokus. Kartläggningen av potentiella platser att anlägga våtmarker ska baseras på topografiska, naturmässiga samt hydrologiska förhållande. Det gör det möjligt att i framtiden anlägga och restaurera våtmarker där de ger störst positiv effekt sett till vattenkvalité, vattenhushållning, biologisk mångfald och rekreation.

Lite bakgrund till detta är vad våtmarker är och vilka utmaningar som finns.

Under det senaste seklet har nästan en fjärdedel av Sveriges ursprungliga våtmarker försvunnit.

De fortsätter att skadas och försvinner till följd av bland annat dikning, övergödning, vägdragningar, torvtäkter och körskador som framför allt kommer av ett intensivt jord- och skogsbruk. Igenväxningen, som beror på övergödning och klimatförändringar, är också ett problem

Om Länsstyrelsen beviljar projektet kommer 90% av den totala projektkostnaden finansieras av LONA-bidrag. Resterande 10% medfinansieras från Vaggeryd kommun i form av arbetstid. Projektet genomförs med hjälp av externa konsulter, som har specialistkunskaper inom området.

Resultatet av våtmarkskarteringen kommer användas för dialog med berörda fastighetsägare i syfte att informera och uppmuntra till restaurering av utdikade våtmarker. Dialogtillfällena kommer även användas till att informera om möjliga bidrag för finansiering av åtgärder.

Vi inom KD föreslå till Kommunstyrelse/Kommunfullmäktige följande:

- **Att ansöka om LONA-bidrag för projekt "Kartering av potentiella våtmarker i Vaggeryds kommun" som skickas in till Länsstyrelsen.**
- **Att tillsätta projektledare, skapa projekt under 2023-2024 för att genomföra kartering i delvis egen regi och med hjälp av externa resurser.**

I Skåne, Småland och Halland har ett stort antal projekt genomförts med stor framgång.

"Helsingborg är en av de svenska kommuner som under längst tid satsat på att anlägga våtmarker. Under 20 år har Helsingborgs stad anlagt cirka 70 våtmarks projekt och vi vet idag att våtmarkerna gör stor nytta för miljö och hälsa. På vägen har vi lärt oss att ett långsiktigt kommunalt engagemang ger ett gott resultat, samt att en bra dialog med markägarna är en framgångsfaktor"

Vaggeryd 2023-10-23

För Kristdemokraterna

Thomas Axelsson (KD)